

ADVIESNOTA voor burgemeester en wethouders
Openbare besluitenlijst

Zaaknummer: 54530-2026

Medewerker	:	Rachel Brouwer
Team	:	Concerncontrol
Datum	:	6 augustus 2026
Portefeuillehouder	:	wethouder Hans Olthof

BIJLAGEN: Overzicht meerwerkkosten Baker Tilly accountancy 36165-2025 Toelichting op meerwerkkosten 36165-2025 Brief auditcommissie – toelichting op meerwerkfactuur externe accountant boekjaar 2025 36165-2025
AFSTEMMING MET
Openbaar Vertrouwelijk
ONDERWERP Meerwerkfactuur accountant boekjaar 2025

BESLUIT burgemeester en wethouders

1. Kennis te nemen van de meerwerkfactuur van de accountant inzake de controles over boekjaar 2025 ter hoogte van € 61.511,91. De werkzaamheden zijn verricht en de factuur is reeds betaald.
2. Kennis te nemen van de financiële verwerking van deze kosten in de 2e bestuursrapportage en van de doorwerking naar de begroting 2027-2030. Deze verwerking volgt uit de reeds uitgevoerde werkzaamheden en betreft geen keuzepunt voor het college.

SAMENVATTING

De accountant heeft voor de controles over boekjaar 2025 aanvullende werkzaamheden uitgevoerd. De meerwerkfactuur bedraagt op basis van de specificatie € 61.511, waarvan €28.478 onvermijdbaar en acceptabel op basis van contract. De werkzaamheden zijn verricht en de factuur is reeds betaald. Het betreft een substantiële afwijking ten opzichte van de reguliere opdrachtbevestiging en werkt door naar de controleaanpak en kostenraming voor boekjaar 2026. De extra werkzaamheden hebben onder andere betrekking op extra SiSa-regelingen, aanvullende werkzaamheden door herstelacties bij de verbijzonderde interne controle (VIC), onderbouwing van prestatieleveringen in het sociaal domein, werkzaamheden rond het nieuwe financiële pakket en extra werkzaamheden binnen de jaarrekeningcontrole. Dit bedrag is exclusief de interne uren en kosten die de gemeente zelf maakt voor de VIC.

AANLEIDING

In het kader van de controles over boekjaar 2025 heeft de accountant aanvullende werkzaamheden uitgevoerd en in rekening gebracht. De aanvullende werkzaamheden zijn gespecificeerd in de bijlage. De werkzaamheden waren noodzakelijk om de controle over boekjaar 2025 af te kunnen ronden en om toe te werken naar een controleerbaar dossier. De factuur is reeds betaald. Het college wordt hierover geïnformeerd, omdat het om een substantiële afwijking gaat ten opzichte van de reguliere opdrachtbevestiging en omdat de oorzaken ook relevant zijn voor de controleaanpak en kostenraming voor boekjaar 2026.

Daarnaast zal de griffie als budgethouder hierover ook de auditcommissie informeren.

BEOOGD RESULTAAT

Het college heeft een actueel en volledig beeld van de meerwerkkosten over boekjaar 2025, de oorzaken daarvan en de financiële en procesmatige doorwerking naar boekjaar 2026. Daarmee kan tijdig worden gestuurd op budget, opdrachtverlening, aanleverkwaliteit, VIC-planning en tijdigheid.

KADER

Gemeentewet, Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV), financiële verordening 2025, controleverordening en relevante BADO-notities/richtlijnen.

ARGUMENTEN

1.1 Het college moet worden geïnformeerd omdat sprake is van substantiële meerwerkkosten bovenop de reguliere opdracht.

De opdrachtbevestiging 2025 bedraagt € 124.460,00. Daarbovenop is voor boekjaar 2025 meerwerk gespecificeerd voor in totaal € 61.511,91. Het meerwerk is onder te verdelen in de volgende werkzaamheden:

1. SiSa-regelingen: dit betreft extra controlewerkzaamheden voor nieuwe regelingen. Deze aanvullende kosten volgen uit de gemaakte contractuele afspraken en de feitelijke controleomvang.
2. Andere wijze van invulling van de VIC: door het ontbreken van het programma Datasniper waren extra controle-uren nodig. Omdat de gemeente hier zelf ook baat bij heeft, wordt dit relatief goedkope programma voor de controles over 2026 aangeschaft. Daarnaast waren extra afstemmingsuren nodig voor de specifieke inrichting bij gemeente Olst-Wijhe. Afstemming tussen accountant en de VIC Baker Tilly vindt voor meerdere gemeenten gelijktijdig plaats. De opgevoerde uren lijken ruim geraamd, maar worden door Baker Tilly verantwoord door te verwijzen naar de door ons gekozen afwijkende werkwijze en de noodzakelijke afstemming.
3. Herstelacties over VIC 1e periode: Over periode 1 (najaar 2025) zijn onvoldoende prestatie- en prijsonderbouwingen aangeleverd door de 1^e lijn. Bij de interimcontrole zijn hierover procesmatige opmerkingen gemaakt in de Managementletter. De VIC adviseurs hebben dit na afloop van de interimcontrole gerepareerd. De accountant moet dit vervolgens opnieuw controleren.
4. Herstelacties VIC 2e periode (voorjaar 2026): vanuit de VIC wordt zoveel mogelijk gewerkt met stukken en onderbouwingen uit de systemen. Wat niet vindbaar is, wordt meerdere keren (3x) uitgevraagd bij de eerste lijn. Als de onderbouwing daarna nog steeds ontbreekt, wordt dit door de VIC-adviseur als fout opgenomen in de conceptjaarrapportage VIC. De accountant verlangt vervolgens aanvullende inspanningen om de benodigde bewijslast alsnog te documenteren. Daardoor ontstaan herstelwerkzaamheden, voornamelijk uitgevoerd door de VIC, die opnieuw door de accountant moeten worden gecontroleerd. Deze werkwijze maakt zichtbaar wanneer de VIC niet langer uitsluitend onafhankelijk controleert en rapporteert vanuit de derde lijn, maar tijdelijk herstelwerkzaamheden uitvoert vanuit de eerste lijn om het dossier compleet en controleerbaar te maken. Bij de contractering voor boekjaar 2026 wordt rekening gehouden met extra overlegmomenten inzake herstelacties.
5. Werkzaamheden prestatieleveringen sociaal domein: Om de onzekerheden in het sociaal domein dusdanig terug te dringen dat een goedkeurende accountantsverklaring haalbaar is, zijn deze kosten gemaakt. Een deel hiervan is eenmalig. Bij de contractering voor boekjaar 2026 wordt rekening gehouden met extra controles op dit terrein.

6. Nieuw financieel pakket: de overgang naar het nieuwe financiële pakket per 1 januari 2026 is vooraf kenbaar gemaakt aan de betrokken gemeenten. De accountant heeft hiervoor aanvullende werkzaamheden opgenomen.
7. NVT.
8. Werkzaamheden jaarrekeningcontrole: tijdens de jaarrekeningcontrole is afgeweken van de planning van het spoorboekje en het auditplan en is geanticipeerd op de ruimere data uit de LOTS (lijst van op te vragen documenten van de accountant). Ook deze termijnen zijn overschreden. Daarnaast was sprake van personele wisseling in de financiële coördinatie van de jaarrekening, wat niet heeft bijgedragen aan de tijdigheid en volledigheid van aanlevering. De vertragingen zijn aan ons doorberekend.
Er zijn ook extra werkzaamheden verricht door de accountant rond de Appa-voorziening voor wethouderspensioenen (landelijk probleem), afstemming en bemiddeling dossier Wengelerhoek, een extra steekproef vanwege het ontbreken van functiescheiding in het oude financiële systeem en vertraging/hercontroles bij de rechtmatigheidsverantwoording door herstelwerkzaamheden VIC (zie ook 4).

Van de totale meerwerkkosten is € 28.478 acceptabel op basis van contractafspraken en was € 33.035 vermijdbaar geweest.

1.2 Het meerwerk is niet alleen financieel, maar ook procesmatig relevant.

De specificatie laat zien dat het meerwerk voortkomt uit meerdere oorzaken: extra regelingen, extra afstemming, openstaande items, aanvullende controles, vertraging of onvolledigheid in aanlevering, gewijzigde posten in de jaarrekening en extra steekproeven. De werkzaamheden waren nodig om de controle te kunnen afronden en om voldoende onderbouwing beschikbaar te krijgen voor het controledossier. Dit bevestigt dat het meerwerk niet alleen financieel relevant is, maar ook samenhangt met de mate waarin dossiers tijdig, volledig en controleerbaar beschikbaar zijn.

1.3 De meerwerfactuur is exclusief de interne uren en kosten van de VIC.

De genoemde bedragen hebben betrekking op werkzaamheden van de externe accountant. De inzet van de interne VIC, waaronder het voorbereiden van (extra) controles, uitvragen van onderbouwingen, beoordelen van dossiers, afstemmen met de accountant en uitvoeren van herstelacties, is hierin niet opgenomen. De totale maatschappelijke en organisatorische belasting van de controle is daardoor hoger dan alleen de externe factuur laat zien.

1.4 De ontwikkeling werkt door in de offerte en controleaanpak voor boekjaar 2026.

Voor boekjaar 2026 is in de specificatie een basis opgenomen van € 136.845,54. Na indexatie van € 5.610,67 (4,1%) komt het honorarium boekjaar 2026 uit op € 142.456,21. Dit is exclusief eventueel meerwerk over boekjaar 2026. De hogere basis voor boekjaar 2026 wordt opgenomen in de begroting 2027-2030. Daarbij moet rekening worden gehouden met het feit dat eind 2026 wordt gestart met de aanbesteding voor een nieuwe accountantsperiode, ingaande op 1 september 2028.

1.5 Tijdige sturing op tijdige en volledige aanlevering en dossierkwaliteit kan verdere meerwerkkosten beperken.

Voor boekjaar 2026 is van belang om nog meer te sturen op tijdige en volledige aanlevering, zowel bij de VIC als bij de LOTS (lijst van op te vragen documenten van de accountant). De data in het auditplan, zoals vastgelegd tussen gemeente en accountant, zijn hierin leidend. Deze data dienen te worden overgenomen in het spoorboekje. Tijdige escalatie naar directie en teamleiders blijft noodzakelijk wanneer aanlevering of dossiervorming achterblijft.

RISICO'S

Er is een risico dat meerwerk ook in 2026 oploopt als aanlevering en dossiervorming onvoldoende verbeteren. Dit risico is bekend binnen de controlfunctie. De kans is reëel wanneer de eerste en tweede lijn onvoldoende tijdig onderbouwingen vastleggen of wanneer herstelwerk pas laat in het controleproces plaatsvindt. De impact bestaat uit extra externe kosten, extra interne VIC-uren, druk op de planning van de jaarrekeningcontrole en bestuurlijke onzekerheid richting college, auditcommissie en raad. Beheersmaatregelen zijn: duidelijke planning, centrale VIC aftrap in september, tussentijdse toets in het financieel systeem op bijlage/toelichting prestatielevering en prijsunderbouwing (deze rapportagetool is nog in afwachting van oplevering door PINK) en tijdige escalatie naar directie en teamleiders.

Er is een risico dat de volledige kostenbelasting onvoldoende zichtbaar is als alleen naar de externe factuur wordt gekeken. De meerwerkfactuur bevat niet de interne uren en kosten van de VIC. Wanneer deze niet afzonderlijk zichtbaar worden gemaakt, ontstaat een te beperkt beeld van de inzet die nodig is om tot een controleerbaar dossier te komen. Beheersmaatregel is om in de evaluatie van het controleproces ook de interne VIC-inzet en hersteluren te betrekken.

FINANCIËN

De meerwerkfactuur voor boekjaar 2025 bedraagt € 61.511,91. Hieronder staat de specificatie op hoofdlijnen.

Onderdeel aanvullende werkzaamheden 2025	Bedrag
Extra SiSa-regelingen 2025	€ 5.008,53
Andere wijze invullen VIC / aanvullende afstemming en dossierbeoordeling	€ 5.228,78
VIC deel 1: openstaande items en bevindingen	€ 2.549,11
VIC deel 2: aanvullende controle, afstemming en evaluatie bevindingen	€ 8.320,68
Prestatielevering sociaal domein	€ 4.377,01
Nieuw financieel pakket per 01-01-2026	€ 3.512,80
Extra werkzaamheden jaarrekeningcontrole	€ 32.515,00
Totaal meerwerk 2025	€ 61.511,91

Deze overschrijding wordt in de 2e bestuursrapportage gemeld. Omdat de werkzaamheden reeds zijn verricht en de factuur is betaald, betreft dit geen afzonderlijk keuzepunt voor het college.

Voor boekjaar 2026 is in de specificatie een basis opgenomen van € 136.845,54. Na indexatie van € 5.610,67 (4,1%) komt het honorarium boekjaar 2026 uit op € 142.456,21. Dit is exclusief eventuele werkzaamheden voor conversie en exclusief eventueel meerwerk over boekjaar 2026. De hogere basis voor boekjaar 2026 wordt opgenomen in de begroting 2027-2030. Daarbij moet rekening worden gehouden met het feit dat eind 2026 al wordt gestart met de aanbesteding voor een nieuwe accountantsperiode, ingaande op 1 september 2028.

DUURZAAMHEID

-

PARTICIPATIE

-

COMMUNICATIE

Over dit voorstel wordt niet actief extern gecommuniceerd. De financiële gevolgen worden, voor zover nodig, verwerkt in de reguliere P&C-documenten. Indien de raad of auditcommissie hierover wordt geïnformeerd, wordt aangesloten bij de reguliere informatievoorziening over accountantscontrole, VIC en verbeterplan control.

PLANNING EN UITVOERING

Verwerking vindt plaats in de 2e bestuursrapportage en de begroting 2027-2030.